

Svetopolk jim pošlje; a nij lahko bilo vkrasti se v grad od množstva ratnih vójev. Stali so Plavci okolo grada tednov devet in razdélili se na dvoje: eni so stali pred gradom, ràt boréči, a druzi so šli v Kijev ter se razpústili na plén mej Kijev in Víšegrad.

A Svetopolk izide na Želánjo ter pohité proti sebi tukaj obóji, ruska zemlja in Plavci. Sestópijo se in ukrepí se boj. Pobégnili so zopet naši pred pogani ter pádali ranjeni pred vrági našimi. Mnogi so pogínili in bilo je mrtvih več nego li pri Trepolji. Svetopolk pride v Kijev samotrétni, a Plavci se povrnó k Tórškemu Gradu. To zlo je bilo méseca julija v 23. dan. A drugó jutro potem, na dan pred praznikom svetih mučenikov Bórisa in Gléba, bil je pláč velik v gradu, a ne radost, za grehe naše velške, za mnóženje brezzakonja našega. Evo, Bog je ná-nas pogane pustil, ne kakor milujóč jih, nego nas pokorèč, da bi se vztégnili od zlih dél. S tem nas kazní, ker to je njega pálica, da bi se povrnili od zlega póti svojega. Zató nam v praznike daje nesreče, kakor je bil stvóril v to léto prvo zlo na vznesénje Gospódnje pri Trepolji, a drugo v praznik svetega Bórisa in Gléba, ki je nov praznik ruske zemlje. Kdé je bila do zdaj mej nami ponižnost? A vse polno je zdaj solz! Kdé je bilo mej nami vzdihovánje? A zdaj se je pláč po vseh ulicah razprostránil za ubíte ljudí, katere so porázili brezzakóniki!

Plavci so vojeváli mnogo in povrnili se k Tórškemu, kdér so ljudjé uže bili iznemogli od gládi in zatorej se potem vdali sovražnikom. Plavci vzemó grad in ga zapálijo z ognjem, a ljudí razdelé ter odvedó v šatóre k soródnikom svojim. Krščanski rod je mnogo trpel: v tugi in múčeni so skrepenéli od zíme, ter v lakoti, žeji in bédí so jim lica bila opustéla in telesa počrnéla, kadar se po neznanih krajih z izpáljenim jezikom nagi hodili in bosí, noge zbódene imejóč od trnija. Sè solzami so odgovárjali drug družemu, rekóč: „jaz sem bil tega grada,“ in drugi: „jaz te vasí.“ Takó so se povpraševáli sè solzami in rod svoj pripovedováli ter vzdíhali, očí vodèč na nébo k Víšnjemu, vedóčemu vse tájnosti.

V to léto se je tudi prestavil Rastíslav, sin Mèstíslavelj, vnuk Izésíslavelj, méseca oktobra v prvi dan; a pogreben je bil novembra v 16. dan v cérkvi svete Bogorodíce Desetínske.

Nepremiselno drevó.

(Basen.)

Mlad oreh je stal mej drevjem na vrtu. Vidèč, da drugo drevje in grmovje uže polagoma zelení, milo vzpomlad pozdravljáje, prične tudi on hitréje brstíti. Rumena béka pri potoku ga posvarí od pogíbéli, katera mu še zdaj pretí od slane; kajti, okolo in okolo se s hribov še huda zima v snežénem plašči ozíra v prijazno dolino. Oreh ne posluša modrih beséd, nego v solnènih toplih žarkih jame lístati.

Solnce zajde a mrzli séver začne zopet búhati v zeleno dolino ter osmodí nepremiselno drevó.

Drugo jutro oreh žalosten povési mladíke in potem usáhne.